

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СЕЛСКО, ГОРСКО
СТОПАНСТВО И ТУРИЗЪМ „НИКОЛА Й. ВАПЦАРОВ”**

гр. Чепеларе ☒4850, ул.“Беломорска” № 3
☎ 03051-2982; 📠/факс 03051/2082 e-mail pgsgs@abv.bg

Утвърждавам: /п/
инж. Елена Касабова
Директор на ПГСГСТ
гр. Чепеларе

В сила от: 15.09.2020 г.

**ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ
ПРИ ПГСГСТ „НИКОЛА Й. ВАПЦАРОВ“ ГР. ЧЕПЕЛАРЕ**

Училището е място, където се изгражда сплотена училищна общност на ученици, учители и родители. Тази общност постига много повече на принципа на общото действие, като подпомага и допълва личните усилия на всеки. Всички членове на общността се отнасят с уважение помежду си и си помагат за постигането на една обща цел – по – добро образование. Всеки учител осъществява своите професионални задължения в услуга на учениците и допринася за формиране облика на училището. За всеки работещ в училището е чест и морален дълг да спазва принципите на професионалната етика.

❖ ОБХВАТ НА КОДЕКСА

- Етичните правила в този кодекс са приложени за работещите в ПГСГСТ, съобразно ЗПУО и се отнася до:
  - ✓ Отношенията между учители и ученици;
  - ✓ Учители и помощен персонал;
  - ✓ Учителите;
  - ✓ Работещите в училището и родителите.

❖ ЦЕЛИ НА КОДЕКСА

- Етичният кодекс има за цел да:
  - ✓ Определи етичните стандарти за професионална дейност на учителя;
  - ✓ Развива култура и професионални ценности, основани на принципите на хуманност, законност, демократичност и зачитане правата на човека;
  - ✓ Подпомогне приобщаването на учителите към процеса на изграждане на обща европейска култура;
  - ✓ Повиши общественото доверие към учителите.

❖ ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

- Обслужването на обществените интереси предполага действията на ПГСГСТ „Никола Йонков Вапцаров“ да се възприемат с доверие и уважение в обществото. В тази връзка от всеки служител се очаква да демонстрира професионализъм, да се отнася с уважение към гражданите, представителите на всички държавни органи и на други юридически лица, както и към останалите преподаватели и ученици на гимназията.
- Задължение на всеки служител от ПГСГСТ е да се запознае с настоящите правила, при необходимост да търси от прекия си ръководител разяснения и да ги спазва в своята служебна дейност.
- Преките ръководители имат задължението да запознават и всички ново постъпили служители в ръководеното от тях звено с настоящите правила.
- Всяко поведение извън тези правила, което влияе негативно на работата на служителя или преподавателя, на изпълнението на неговите служебни задължения или подронва авторитета на ПГСГСТ, се наказва с съответна подходяща санкция, а когато представлява нарушение на разпоредбите на Кодекса на труда се санкционира с дисциплинарно наказание по съответния ред.

❖ ОСНОВНИ НАСОКИ И ПРИНЦИПИ В ДЕЙНОСТТА НА ПГСГСТ

- ПГСГСТ осъществява дейността си в съответствие с принципите на законност, обективност и добросъвестност, като се стреми да подобрява дейността си.
- Работата на служителите ПГСГСТ е подчинена на Конституцията и законите на Република България и е насочена към съхраняване и поддържане на авторитета на гимназията и доверието на обществото в нея.
  - ✓ Основен приоритет е създаването на условия за компетентност, честност и прозрачност в действията.

- ✓ В дейността си ПГСГСТ гарантира еднакво отношение и непредубеденост към преподавателите и учениците и не допуска дискриминация, на която и да е група или което и да е отделно лице.
- Служителите приемат задължението ефективно, в полза на обществото да изпълняват своите функции, като постоянно полагат усилия неговите материални и нематериални активи да се използват максимално рационално.
- ПГСГСТ е отворен да приема мнения и предложения от преподаватели и ученици, включително и критични, и е готов да реализира промени, насочени към подобряване на дейността.

❖ ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

- От всеки служител и преподавател на ПГСГСТ се очаква добросъвестно изпълнение на задълженията, с нагласа за изпълнение на законните разпореждания, указания и изисквания на висшестоящите ръководители.
- Служителите и преподавателите следват да се отнасят с колегите си по начин, който не накърнява достойнството им, не създава конфликти и не нарушава правата им, предоставени с основния закон на държавата.
- Служителите и преподавателите представят пред преките си ръководители и пред висшестоящото ръководство честно и открито проблемите си.
- Служителите и преподавателите следва да спазват установеното работно време и да бъдат точни при ползване на регламентирания почивки. Отпуски при временна нетрудоспособност се ползват единствено по лекарско предписание.
- Служителите и преподавателите следва да уведомяват прекия си ръководител своевременно, когато са възпрепятствани да се явят навреме на работа или за изпълнение на възложени служебни задачи. Това се отнася до случаите на ползване на болнични, както и при всички останали случаи на отсъствие от работното място, независимо от причината.
- От служителите и преподавателите се очаква да изглеждат по начин, подходящ за средата, в която работят, като облеклото и външният им вид са съобразени с общоприетите норми за представителност и авторитет.
- Всички опити за подкупване на служители и преподаватели от ПГСГСТ представляват действия срещу неговата почтеност и уронване на доверието в гимназията.
  - ✓ От служителите и преподавателите се очаква да избягват сблъсък между служебните си задължения и личните си интереси.
  - ✓ При изпълнение на служебни задължения е недопустимо искането или приемането на подаръци, услуги, пари или други неща с парична стойност от външен източник или друг служител от ПГСГСТ.
  - ✓ Всеки служител и преподавател, попаднал в такава ситуация, е длъжен незабавно да отхвърли подобни опити и веднага да уведоми прекия си ръководител.
- ПГСГСТ не приема връзки на служители и преподаватели с криминално проявени лица или със съмнителна репутация, уронваща престижа му.
- Служителите и преподавателите носят отговорност за поведението си, чрез което се дискредитира ПГСГСТ в обществото, произтичащо от употреба на алкохол или наркотични вещества на работното място или извън училището, установено по съответния ред.
- Служителите и преподавателите не могат да организират или участват в незаконен хазарт, както и да организират и участват в хазартни игри в сградата на ПГСГСТ или по време на работа.
- Не е допустимо на работното място служители и преподаватели от гимназията да водят агитация за политически и религиозни каузи.

❖ ОТНОШЕНИЯ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ КЪМ ИМУЩЕСТВОТО НА ПГСГСТ

- Всички материални активи, които са собственост на ПГСГСТ, са предоставени на преподавателите и служителите за ползване в преките им служебни задължения. Те трябва да се използват единствено и само във връзка с дейността на ПГСГСТ, като категорично се забранява ползването им за лични цели.
- Имуществото, документите и информацията на ПГСГСТ могат да се ползват само за осъществяване на служебните задължения.
- Преподавателите и служителите са длъжни да ги пазят и своевременно да уведомяват преките си ръководители за загубването или повреждането им.
- Преподавателите и служителите не могат да изнасят имущество и документи на ПГСГСТ извън мястото, където осъществяват дейността си, освен в предвидените случаи и по установения във ПГСГСТ ред.
- Преподавателите и служителите нямат право да предоставят достъп до служебни помещения, имущество и документи на членове от семейството си и външни лица, неангажирани с дейността на ПГСГСТ.
- Преподавателите и служителите следва да гарантират сигурността на информацията, да не допускат разкриване на защитена информация и данни от служебни компютри.
- ПГСГСТ използва всички законни средства за възпрепятстване унищожаването на информация или документи от преподавателите и служителите, които напускат.

❖ КОНФИДЕНЦИАЛНОСТ

- Цялата информация и документация, с която работи и разполага ПГСГСТ, е за служебно ползване и нейното използване за лични цели е абсолютно недопустимо.
- Преподавателите и служителите не могат да разкриват информация, представляваща служебна тайна, както и да представят документи на ПГСГСТ, да дават изявления относно служебните си задължения пред трети лица или медия, освен по определения законов ред.
- Гимназията ще предприема всички допустими от закона действия срещу тези, които са копирали или придобили по друг начин служебна информация и са предприели действия за предоставянето ѝ на други лица.

❖ СБЛЪСЪК НА ИНТЕРЕСИ

- Сблъсък на интереси е ситуация, в която личните интереси на преподавателите и служителите от ПГСГСТ са в противоречие или създават основателни съмнения за злоупотреби със служебните му функции и отговорности.
- Такива са интересите, свързани със съпруг/а, родители и деца на служителя, с негов съдружник или с организация, в която осъществява друга разрешена от закона дейност и които могат да доведат до конфликтна ситуация между служителя и интересите на ПГСГСТ.
- Преподавателите и служителите по никакъв начин не могат да ползват служебното си положение за лични интереси, като не могат да участват в никакви сделки и да извличат финансови ползи, които са несъвместими със заеманите от тях длъжности.
- В случай, че на преподавател или служител е възложена служебна задача, която може да доведе до сблъсък на интереси, той следва своевременно да си направи отвод пред ръководителя, възложил задачата.

❖ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТ ИЗВЪН ПГСГСТ

- Преподавателите и служителите на ПГСГСТ могат да се ангажират с друга дейност извън него, ако това е позволено от закона и са получили разрешение от ръководителя на ПГСГСТ, в случай че такова се изисква.
- Преподавателите и служителите не могат да извършват дейност извън ПГСГСТ, която би довела до сблъсък между личните интереси и служебните функции и отговорности.

- При осъществяване на дейност извън ПГСГСТ, преподавателите и служителите спазват задължението за конфиденциалност, като не могат да използват служебна информация, станала известна във връзка и по повод изпълняваните от тях служебни задължения.
- Преподавателите и служителите не могат да сключват договори с външни лица, които имат договорни отношения с ПГСГСТ за предоставяне на услуги, доставка на стоки или изготвяне на информационен продукт.

❖ ПОВЕДЕНИЕ, НЕДОПУСКАЩО ПРОЯВИ НА КОРУПЦИЯ, ПРИЕМАНЕ НА ПАРИ И ПОДАРЪЦИ

- Приемането на пари и подаръци от преподавателите и служителите във връзка с работата е недопустимо, тъй като поставя под въпрос тяхната безпристрастност.
- Учителят не се възползва от правомощията си с цел лично облагодетелстване или друга користна цел.
- Когато станат известни факти и обстоятелства за възникнал конфликт на интереси, учителят уведомява директора за това.
- Учителят не допуска да бъде поставен във финансова и друга зависимост от отделни лица, които могат да повлияят на обективното поставяне на оценки.
- При наличие на ситуация за предлагане на пари или подаръци, те следва учтиво, но недвусмислено да бъдат отказвани. В тези случаи преподавателите и служителите незабавно информират прекия си ръководител.
- Преподавателите и служителите, ползвайки служебното си положение, не могат да искат или да приемат какъвто и да е материален или паричен подарък, услуга, заем, както и да използват възможността да закупуват стоки на намалени цени, освен ако това е не е общо достъпно.
- Подаръци не могат да се приемат, освен ако подаръкът има символичен характер и отказът би се приел като знак на неучтивост и приемането му не води до сблъсък на интереси.

❖ ПОВЕДЕНИЕ, УРОНВАЩО ПРЕСТИЖА НА ПГСГСТ

- Поведението на преподавателите и служителите на служебното място и извън него следва да е съобразено със закона и възприетите в обществото етични норми.
- Преподавателите и служителите следват да не се замесват в скандални и криминални ситуации, да имат нечестно и позорно поведение, с което биха навредили на авторитета и би накърнил доверието в ПГСГСТ.
- От преподавателите и служителите се очаква да проявяват нетърпимост при наличие на поведение, уронващо престижа на ПГСГСТ от страна на други служители. При такива случаи незабавно се информира прекия ръководител, а когато това е негово поведение се уведомява висшестоящото ръководство.
- При информация за извършено престъпление от преподавател или служител на ПГСГСТ, получилият информацията следва незабавно да уведоми компетентните органи.
- При предприети действия от страна на органите на прокуратурата, МВР или следствието срещу служител, той е длъжен незабавно да уведоми ръководителя на ПГСГСТ.
- ПГСГСТ очаква от всички свои преподаватели и служители коректно и толерантно отношение помежду им.
- Адмира се сътрудничеството между преподавателите и служителите уважението към всички колеги, зачитането и търпимостта към чуждите мнения и действия, когато са в рамките на законната уредба.
- Не се допуска отправяне на обидни квалификации, пренебрежително и дискриминационно отношение между преподавателите и служителите в ПГСГСТ.
- Преките ръководители носят непосредствена отговорност за честни, открити, коректни и професионални отношения между преподавателите и служителите.

- Преподавателите и служителите се стремят и насърчават да предотвратяват конфликтни ситуации помежду си, като е недопустимо възникване на конфликт между служители в присъствието на външни лица.
- Всички лични противоречия се разрешават със съдействието на прекия ръководител, а при невъзможност чрез висшестоящия.

❖ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С УЧЕНИЦИ

- Всички преподаватели и служители в ПГССТ изпълняват задълженията си в интерес на живота и здравето на учениците, като стимулират тяхната познавателна самостоятелност и повишават знанията и уменията им.
- Всички преподаватели и служители спазват и гарантират правата на обучаваните за свобода на мисълта, за формиране на собствени възгледи и свободно изразяване на мнение.
- Преподавателите и служителите не участват в никакви практики, които дискриминират учениците на основата на раса, етнически произход и религия, пол и националност.
- Служителите и преподаватели познават симптомите на малтретиране, спазват процедурите, защитаващи подрастващите от насилие и уведомяват органите за закрила на детето при възникнали съмнения на нарушени права на децата.
- Всички служители и преподаватели в ежедневната си работа се стремят да възпитават и формират общочовешки ценности и добродетели, свързани с националната ни идентичност, дух и самобитност.
- Служителите и преподаватели провеждат своята дейност като изхождат от възрастовите особености на учениците в условията на взаимно уважение, толерантност и зачитане правата и личното достойнство на учениците.
- Служителите и преподаватели не допускат никакви форми на физическо, психическо и емоционално насилие над ученическата личност.
- Служителите и преподаватели подпомагат и съдействат за физическото укрепване на обучаемите, както и за възможно най-пълно развитие на интелектуалния им потенциал.

❖ УЧЕНИЦИТЕ

- Училищната общност е като семейство, в което всички членове се отнасят помежду си с уважение.
- Личната отговорност на ученика означава:
  - ✓ Да се учи колкото може по – добре;
  - ✓ По време на учебните часове мястото на ученика е в клас;
  - ✓ Да не решава конфликтите в училище с агресия;
  - ✓ Да спазва правилника за поведение в училище;
  - ✓ Да иска съвети от учители и родители, когато се налага;
  - ✓ Да уважава различните мнения;
  - ✓ Да оказва помощ на нуждаещите се;
  - ✓ Да изисква информация по всички интересувачи го въпроси.
- Право на ученика е да бъде зачитано мнението му и да бъде уважавано достойнството му.
- Право на ученика е и да участва в ученически общности и групи по интереси.
- Основна грижа на ученика е личното му развитие и успех, който се гарантира от благоприятния климат на сигурност в училище. Затова ученикът трябва да се стреми към добронамерени и приятелски отношения със съучениците си.
- Основните правила за приятелски отношения между учениците са:
  - ✓ Да не употребяват нецензурни изрази;
  - ✓ Да не си говорят зад гърба един за друг;
  - ✓ Да не си подсказват;

❖ ОТНОШЕНИЯ С РОДИТЕЛИ

- Служителите и преподавателите в професионалната гимназия информират родителите точно и обективно за цялостното развитие и възпитание на децата им.
- При конфликти и проблеми в семейството, преподавателите подпомагат вземане на решения в интерес на ученика при стриктно въздържание от вземане на страна и възприемане на поведение на откритост при изразяване на становище. Разкриване на поверителна информация, касаеща ученик може да става само с разрешение на семейството.
- Служителите и преподавателите не използват отношенията си с родителите за лично облагодетелстване.
- Служителите и преподавателите уважават правото на родителите да вземат решения за своите деца.
- Служителите и преподавателите информират родителите за всичките си решения, отнасящи се до техните деца.
- Служителите и преподавателите активизират и приобщават родителската общност към училищния процес с оглед издигане нивото на обучението и възпитанието.

❖ РОДИТЕЛИТЕ

- Родителите помагат според възможностите си за да се утвърди трайно авторитетът на училището.
- Основни задължения на родителя /настойника/ са:
  - ✓ да проявява постоянни грижи за доброто образование на своето дете;
  - ✓ да следи и насърчава неговите успехи;
  - ✓ да го съветва и осигурява всички възможности за творческото му развитие;
  - ✓ съдейства за самостоятелното критично мислене на детето;
  - ✓ съобразява се с индивидуалните потребности и желания на детето.
- Семейството трябва да дава пример за разбирателство и добри отношения.
- Задължение на родителя /настойника/ е да се интересува от мнението на учителите и да се съобразява с тях.
- Родителят трябва да упражнява контрол и да налага своя авторитет без насилие като зачита детето и спазва основните му права.
- Родителят възпитава детето чрез личния си пример в дух на уважение, толерантност, инициативност и свободолюбие.
- Родителят трябва да се стреми да решава конфликтите между поколенията спокойно и в контакт с всички членове на училищната общност.
- Родителят подготвя детето за живота и има една основна морална задача – да създава ценности и да ги предава на следващите поколения.

❖ ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

- Правилата на поведение, съдържащи се в този Етичен кодекс на училищната общност, са неизменна част от ежедневната дейност на работещите в училището.
- Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законност на действията и защита от неоснователни обвинения
- Чрез спазване на правилата на поведение, заложен в Етичния кодекс и приети от всеки учител и работещ в училището се допринася за изграждането и утвърждаването на положителен образ на ПГСГСТ „Никола Й. Вапцаров”, гр. Чепеларе.
- Настоящият кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване.

Етичния кодекс е обсъден на заседание на Обществения съвет и приет на заседание на ПС с Протокол № 12 от 01.09.2020 г.

Утвърден е със Заповед № РД 06 - 425/ 02.09.2020 г. на Директора на ПГСГСТ – Чепеларе.